

čejné správě jmění. K platnému převzetí takového závazku obcí bylo pak podle § 31 č. 5 obecního zřízení třeba usnesení obecního zastupitelstva. Žalobkyně neprokázala, že se tak stalo. Není proto žalobní nárok opřený o přímý závazek obce po právu.

Čís. 17393.

Zákon o soukromých zaměstnancích č. 154/1934 Sb. z. a n.

Obsahuje-li divadelní řád, který je součástí služební smlouvy herce, ustanovení, že okamžité zrušení služebního poměru bez jakýchkoli nároků na gáži nastává mimo určité jmenované případy (uzavření divadla a zastavení jeho činnosti pro požár, živelní pohromu, válku, epidemii, policejní zákaz, politické nepokoje, stávky a j.) i z jakýchkoli jiných překážek vyšší mocí způsobených, bylo by možno mobilisaci podřadit pod pojem těchto jiných překážek jen tehdy, bylo-li zastavení divadelního provozu v důsledku mobilisace n u t n é.

Zda tu taková možnost je, závisí na tom, zda divadelní podnikatel mohl udržovati divadelní činnost se zbylým souborem, třebaž ve zmenšeném rozsahu, zda mohl získat v přiměřené době náhradu za zmobilisované členy souboru a j.

(Rozh. ze dne 22. září 1939, Rv I 646/39.)

Žalobkyně (členka divadelního souboru žalovaného) domáhá se na žalovaném požitků, příslušejících jí podle služební smlouvy tvrdíc, že mobilisace nařízená dne 23. září 1938 nebyla podle služební smlouvy důvodem, aby s ní byl dne 24. září 1938 zrušen služební poměr s okamžitou platností. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu.

N e j v y š š í s o u d uložil dovolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Jde o otázku, zda mobilisace v září 1938 může býti důvodem ke zrušení služebního poměru zaměstnavatelem. Žalobkyně jest herečkou a v zásadě se vztahuje na ni zákon z 11. července 1934, čís. 154 Sb. z. a n. Žaloba jest opřena o služební smlouvu, jejíž součástí jest i divadelní řád, v němž jest stanoveno, kdy nastává okamžité zrušení služebního poměru bez nároku na gáži. Služební smlouva neodporuje ustanovení § 32 zák. o soukr. zaměstnanců, neboť toto zákonné ustanovení není předpisem velícím, jak vidno z § 53 cit. zák. Dle služební smlouvy, resp. divadelního řádu nastává okamžité zrušení služebního poměru bez jakýchkoliv nároků na gáži, mimo jiné pod a): »kdyby divadlo bylo uzavřeno a činnost divadelní zastavena z příčiny požáru, živelní pohromy, války, epidemie, policejního zákazu, politických nepokojů a stá-

vek, nebo jakýchkoliv jiných překážek vyšší mocí způsobených.» Po-
něvadž tu není výslovně jmenována i mobilisace, jde o výklad smlouvy
v tom směru, zda mobilisaci jest čítati mezi jiné překážky vyšší mocí
způsobené, pro které divadlo bylo uzavřeno a činnost divadelní zasta-
vena. Pokud jde o analogii jiných zákonných ustanovení, tu zákon
z 31. března 1925, čís. 61 Sb. z. a n. vztahuje se jen na osoby zvané
na cvičení do zbraně a nelze ho proto použít ani analogicky. Ani
§ 1154 b) obč. zák. nepřichází pro analogii v úvahu, neboť týká se
zrušení služebního poměru z důležité příčiny v osobě zaměstnancově.
V § 1162 obč. zák. jest pak stanoveno, že služební poměr může býti
rozvázán z důležitých důvodů, aniž tu byly směrnice, co spadá pod
pojem »důležitých důvodů«, zejména pokud jde o mobilisaci. Zákon
o soukromých zaměstnancích pojednává o předčasném zrušení služeb-
ního poměru v § 32, dle něhož pracovní poměr může býti zrušen každou
stranou z důležitých důvodů, a pak v § 34 o zrušení služebního poměru
zaměstnavatelem, kde uvádí důležité důvody, pro které může zaměst-
navatel předčasně propustit zaměstnance, které se však vesměs týkají
opět případů v osobě zaměstnancově. Konečně i ustanovení zákona
čís. 131/1936 Sb. z. a n. o obraně státu v §§ 74 a 135 týkají se jen
osob, povolaných ke službě vojenské, resp. k úkonům dle branného
zákona. Z uvedeného jest patrné, že pro otázku, zda jest mobilisace
důležitým důvodem pro zrušení služebního poměru osob nepovolaných
k vojenským úkonům, není žádného výslovného předpisu, a že případ
jest řešiti speciálně, a to v daném případě podle obsahu smlouvy.
V tomto případě jde o členku divadelního souboru, s níž divadelní ře-
ditel hned dne následujícího po mobilisaci zrušil všeobecně služební
poměr, aniž se pokusil o provoz, třebaš ve zmenšené míře. Žalobkyně
uplatnila mimo jiné, že divadelní provoz byl možný i za mobilisace,
třebaš v omezeném rozsahu a eventuálně s pomocnými silami herec-
kými. Dovolací soud souhlasí s názorem soudu druhé stolice, že zasta-
vení divadelní činnosti podle divadelního řádu nemusí se státi z úřadu,
nastanou-li překážky tam uvedené, a že tedy i uzavření provozu pod-
nikatelem může býti příčinou k okamžitému zrušení služebního poměru,
ovšem jen tehdy, stalo-li se z důležitých příčin způsobených vyšší mocí.
Avšak podle názoru soudu dovolacího bylo by možno mobilisaci pod-
řaditi pod pojem jiných překážek vyšší mocí způsobených jen tehdy,
kdyby bylo zjištěno, že skutečně bylo nutno zastaviti divadelní činnost.
Uzavře-li úřad divadlo, jest jasné, že činnost divadelní jest znemožněna.
Avšak zastaví-li činnost divadelní sám podnikatel, jest jasné, že může
zrušiti zároveň s okamžitou platností služební poměr s herci jen tehdy,
když zastavení provozu bylo nutné. V tomto směru zjištění soudu druhé
stolice nepostačuje, aby dovolací soud mohl učiniti potřebný závěr.
Ztroskotání svépomocné akce zbylých herců v několika představeních
neznamená ještě samo o sobě, že provoz divadelní byl vůbec znemož-
něn. I když jest správné, že nelze žádati od podnikatele, aby sám nesl
následky vyšší moci, nelze tím spíše žádat od zaměstnanců, aby nesli

veškeré risiko. Bude proto třeba učiniti potřebné zjištění v rámci přednesu žalobkyně o těch okolnostech, zda žalovaný i se zbylým souborem mohl udržovat divadelní činnost, třeba ve zmenšeném rozsahu, zda mohl v přiměřené době získat přiměřenou náhradu za zmobilisované členy souboru, kdy žalovaný opět divadelní provoz zahájil, a s kterými členy starého souboru, a zda s nimi uzavřel novou smlouvu služební. Teprve poté bude lze ze zjištěných takto skutečností usouditi, zda šlo o takovou překážku vyšší mocí způsobenou, pro kterou zastavení divadelní činnosti a okamžité zrušení služebního poměru se žalobkyní bylo odůvodněno.

Čís. 17394.

Rodiče, kteří opominuli dozor nad svými nedospělými dětmi, odpovídají solidárně za škodu (§ 1309 obč. zák.), kterou děti společným jednáním způsobily, při čemž nezáleží na tom, které z dětí bylo bezprostřední příčinou škodné události.

(Rozh. ze dne 22. září 1939, Rv II 238/39.)

Žalobkyni, jež jela na kole, postavili se do cesty 4 malí chlapci, a to 6letý František K., 7letý František V., 8letý Jan K. a 5letý Josef J., kteří držíce se za ruce, rozestoupili se na silnici a tím jí jízdu po levé straně silnice znemožnili. Když žalobkyně chtěla chlapce obejít na pravou stranu silnice, hoši se rozutekli tak, že nezl. Jan K., František V. a Josef J. ustoupili na levou stranu silnice, kdežto nezl. František K. utíkal na pravou stranu silnice a vběhl žalobkyni pod kolo. Ta důsledkem toho spadla s kola a poranila se. Domáhá se proto na rodičích oněch dětí náhrady škody, ježto děti nechali bez dozoru na frekventované silnici a o ně se nestarali, a to rukou společnou a nedílnou. **N i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** mimo jiné z těchto **d ů v o d ů**: Kdyby byl nezl. František K. sice odběhl na pravou stranu silnice, ale ostatní nezl. děti včas byly levou stranu silnice žalobkyni uvolnily tak, aby mohla volně projít a nemusela vyhýbat na pravou stranu, nebyla by škoda žalobkyni povstala, a jest tu tedy příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním dětí žalovaných, u nichž tito zanedbali povinný dozor, a mezi škodou žalobkyninou. Než i kdyby bylo došlo k úrazu žalobkyně náhodou, ručí podle § 1311 obč. zák. ten, kdo svým zaviněním dal podnět k náhodě, takže i v tomto případě k tomuto jednání děti zavdaly podnět a byly příčinou úrazu žalobkyně. Vývody žalovaného Františka V., že nezletilý jeho syn František V. byl v kritický den svěřen doзору matky V-ové, že tedy on není práv ze škody žalobkyni vzešlé, nejsou odůvodněné, poněvadž, jak rozhodl nejvyšší soud Sb. n. s. čís. 16401, jest dohled nad dětmi svěřen oběma rodičům společně a nedílně, a v nepřítomnosti jednoho z nich náleží dozor druhému. Ustanovení § 1308 obč. zák. bylo III. dílčí novelou změněno tak, že po-